

Kedves Testvérek!

Ha azt kérdezném tőletek, akik most itt vagytok: „Hisztek-e Istenben?” Persze, hogy azt mondanánk, hogy hiszünk Istenben. Milyen kérdés ez? Atya minek néz bennünket? Kinek tart minket? Akkor a második kérdésem így szólhatna: „Hisztek-e a kísértőben? Hisztek-e ti a sátánban?” Azt mondanátok, hogy mit képelek én. Egyáltalán ez a kérdés hogyan merülhet föl? De hadd kérdezzek most egy harmadikat is: „El tudjátok-e azt képzelni, hogy miközben hiszünk Istenben, olykor-olykor, néha napján, bizonyos nehéz helyzetekben hiszünk a kísértőnek?” Nem a sátánban hiszünk, de néhanapján hiszünk a kísértőnek. Erről szeretnék most beszélni. Napjainkban, de éppenséggel a kísértésnek a mai evangélium kapcsán megvan az a jellemzője, hogy a kísértő egyáltalán, egy kicsit sem teszi kérdéssé, vagy kétellyé azt, hogy Jézus éppenséggel hisz a Mennyei Atyában. Azt is mondhatnám, a kísértő teljes természetességgel megengedi és meghagyja, hogy Jézus tartsa magát Isten Fiának, föl sem merül ez a téma, hogy ő ne hinne Istenben. Csak éppen a kísértésben megjelenik ez a motívum: „Higgyél te Istenben, mondd is, hogy hiszel benne, de azért most ebben a helyzetben higgyél nekem!” Néhány ilyen helyzetet próbálok megfogalmazni a teljesség igénye nélkül.

Az első kísértésünként: „A rossz erősebb a jónál.” Kérdeztek egyszer egy idős házaspárt, negyven-ötven évet éltek együtt, jóban-rosszban. Megkérdezték az egyikőjüket, hogy mondaná meg, hogy mire gondol, mi az, ami őket összekovácsolta, ami miatt ők ötven éven keresztül kitartottak egymás mellett, és most mind a ketten azt mondják, hogy „Mi szeretjük egymást, és semmi pénzért ezt nem válnánk el. Jó, hogy együtt éltük le az életet?” A férfi a következőt válaszolta: „Mi az, ami úgy nagyon összekötött bennünket? Hogy sokat szenvedtünk együtt.” Nem egymástól, nem tőled, nem a másiktól, a világtól, meg a kísértőtől. „Mi sokat tudunk szenvedni együtt.” Milyen megrendítő az, hogy mikor két ember megfogja egymás kezét, és ha semmi mást nem is mond, csak ennyit: „De mi tudjuk, mi az, hogy sokat szenvedni együtt, és hogy az hogyan köt bennünket össze, és hogyan mélyítette el a szeretetünket egymás iránt.”

A következő kísértésünk lehet az, hogy azt mondjuk: „Mindenki rossz, mindenki bűnös. Mindenki rossz, mindenki bűnös, akkor ugyan már most én mit tudnék csinálni?” Nem megrendítő az, hogy amikor, ahogy a szentírás is mondja, túlrad a bűn, mondjuk Krisztus meghal a keresztfán, Jézusnak az utolsó mondata nem az, hogy „Már most semmit sem tudok tenni. Eddig próbálkoztam, sajnos vége.” Jézus utolsó mondata az: „Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet.”, nem pedig az, hogy ez egy olyan helyzet, ide vagyok feszítve, és semmit nem lehet tenni. Mit tudunk mi tenni?

A következő kísértésünk így szól: „Az élet a rosszal folytatott örökös harc.” Tulajdonképpen az élet nem más, hogy itt van rengeteg rossz és bűn, és katasztrófa, és szörnyűség. És az ember, mintha egy kilátástalan harcot folytatna ezzel a nálánál sokkal erősebb és hatalmasabb rosszal. Hadd hozzam ide azt a számomra nagyon kedves történetet, egy pici történet ez, de hogy milyen jól felel erre a kísértésre. Amikor az apuka azt mondja a már nagybabcská gyerekének: „Tudod te azt, hogy minden gyereknek a szívében van két farkas? És az egyik farkas (a jó) harcol a másikkal (a rosszal). Na, menjél fiam-lányom, játsszál!” Persze, hogy a gyerekek nem játszani mennek, mennek az apjuk után: „Apa, apa! Mondd meg nekem, melyik farkas fog győzni, a jó vagy a rossz?” És az apa azt mondja: „Hát kicsim, a válasz nagyon egyszerű. Az a farkas fog győzni, amelyiket táplálsz.” Nagy kísértés azt gondolni, hogy az élet, a keresztény ember élete semmi másról nem szól, mit a bűn tengerében harcolunk a rosszal. Szó sincs róla; tápláljuk a jót. Ha táplálja a jót magában, amit a Szentlélektől kapott, akkor az győzni fog a mi életünkben is.

A következő kísértésünk: „Ez egy reménytelen helyzet. Reménytelen helyzet, látni valóan reménytelen, nincs kiút, reménytelen helyzet.” Az lehet, hogy egy helyzet reménytelen, de az nem ugyanaz, hogy egy helyzetben az ember reményvesztetté válik-e. Mert a reménységnek a természete az, hogy egy reményvesztett helyzetben is nem kell, hogy reményvesztetté legyek én magam. Nem egyszer pont, amikor egy reményvesztett helyzetben valaki a reményből kiindulva cselekszik. Lehet, hogy nem ér el majd valami sikert. Lehet, hogy annak nem lesz látványos az eredménye. És mégis az, hogy ő nem hull bele a reménytelenségbe egy reménytelen helyzet miatt, túlmutat a rövid távú kudarcán vagy vereségén.

A következő kísértésünk így szól: „A halálnál nincs is rosszabb. A halálnál, a végnél és az elmúlásnál nincs rosszabb. Úgyhogy végül is a legalapvetőbb döntéseinket hozzuk meg azáltal, hogy élni kell.” Egy játékos történet – hogy az óceánban kelnek föl a nagy és a kis hullámok. Ezek a hullámok természetesen mennek, mennek a part felé. Megy egy pici hullám, és mögötte meg egy hatalmas. A kicsi hullám vígan hullámozik ott, az óceánban, élvezi az életet. De ahogy egyre közelebb kerül a parthoz, hirtelen tudatosul benne, ahogy látja az előtte lévő hullámmemzedékeket, hogy mindegyik elenyészik ott a parton. Hirtelen rémült lesz, és próbálna lassítani, de mögötte megy a hatalmas hullám. Úgy fölkiált elkeseredve és kétségbeesetten: „Én is el fogok enyészni?” A nagy hullám mögötte azt mondja: „Jaj, te kicsi hullám! Nem tudod azt, hogy mi nem csak hullámok vagyunk, hanem ennek a hatalmas óceánnak mindig is a részei maradunk?” Ős kísértésünk az,

hogy higgyünk a kísértőnek, aki azt mondja: „A halálnál nincs rosszabb. Az szörnyű, mert akkor mindennek vége van.” Nemde úgy van, mikor gyászolunk valakit, akit nagyon-nagyon szerettünk, valahogy az a gondolatunk, hogy nem értjük azt, hogy a világ hogyan mehet tovább, egyszerűen nem értjük. Enélkül az ember nélkül hogyan mehet tovább a világ? És a világ továbbmegy.

A következő kísértésünk így szól: „A jó ember tehet rosszat. A jó ember tehet rosszat, mert attól még jók maradunk, nem? Hát jó, én jó ember vagyok, hát most jó, ez belefér. Vagy ha nem is fér bele, de hát én jó ember vagyok.” Olyan megrendítő, ennek akkor egy variánsa: „De hát én keresztény vagyok...” Mint ahogy a kísértő azt mondja Jézusnak: „De hát te Isten Fia vagy. Attól, hogy most átváltoztatod a köveket kenyérré, vagy éppenséggel leugrasz itt, és akkor az angyalok majd elkapnak, hát éppen az fog kiderülni, hogy te Isten Fia vagy. Ezt egyértelműen te megteheted, mert te Isten Fia vagy.” Milyen megrendítő az a kísértés, amikor azt mondjuk: „Azért tehetem meg, mert hát hiszen én jó vagyok. Én ezt megtehetem, mert én keresztény vagyok. Hát attól még keresztény maradok. Én attól még Isten gyermeke maradok.”

Amikor Poncius Pilátus pontosan ugyanezt mondja Jézusnak: „Tudod te egyáltalán, ki vagyok én?” És mit válaszol Jézus: „Nem te vagy élet és halál ura. Az, hogy te itt döntéseket hozol, az azért lehetséges, mert odafönről ezt neked megengedték. Nagyon nagy tévedésben vagy, ha azt gondolod, hogy te bármikor is élet és halál ura voltál, vagy, vagy leszel.” Az élet ura nem az ember, aki a hatalmat gyakorolja, és még csak nem is a kísértő, mert nem ő a Teremtő. Milyen megrendítően félelmetes tud számunkra lenni az, hogy miközben hiszünk Istenben, elgyöngülünk, és elhisszük a kísértőnek, és az evilág urainak, hogy „Én rajtam múlik élet és halál.” Milyen fölszabadító, hogy mindig is vannak, lesznek és voltak emberek, akik megmutatták, hogy ez nem így van. Őket úgy hívjuk, hogy a szentek, és közösségben vagyunk velük.

A következő kísértés így szól, nem csak az egyes ember él át kísértést. Mit mondunk az egyházzal? Krisztus titokzatos teste. Mi, mint keresztények, az egyház tagjai nem csak személyes kísértésekben részesülünk, amikor a kísértő azt mondja, hogy „Higgyél nekem! Most nekem van itt igazam.” Hanem hát, Krisztus titokzatos testének tagjaiként, az egyház tagjaiként is kísértésben részesülünk. Miféleképpen? Például, hogy a hatalom szolgálatába álljunk. Hogy szolgáljuk és kiszolgáljuk azt az evilági hatalmat, amely azt mondja nekünk, hogy „Én vagyok élet és halál ura.” És hogy ahogyan az evilági hatalom szolgálatára, vagy kiszolgálására adja magát olykor-olykor az egyház, az törvényszerűen azzal a következménnyel jár, hogy a kiszolgált ember mellől el kell lépnie. Nem csak egyes emberként éljük át ezt a kísértést, hanem csoportok, közösségek, felekezetek, egyházak és intézmények tagjaiként is. Ezért hatalmas felelősségünk van abban, hogy azoknak a csoportoknak, közösségeknek és intézményeknek, amelyeknek tagjai vagyunk, hogy ott mindent elkövessünk azért, hogy ne vegyen erőt (rajtunk) az, amit így mond szent II. János Pál pápa, hogy strukturális bűn. Vagyis afféle bűn, ami az által jön létre, hogy maga az intézmény úgy működik, hogy a hatalom logikája alapján nagyon nagy eséllyel a többségünk el fog bukni. Felelősek vagyunk egyes emberként azért, hogy a közösségeinket, az intézményeinket úgy alakítsuk, hogy ott lehetőség szerint a struktúra ne úgy működjön, hogy abban tudván tudjuk majd, hogy az egyes ember elbukik, aki majd esetleg azt mondja: „Mások is bűnösök. Hát, mit tehattunk volna? Hát, mindenki így csinálja. Hát, kicsik vagyunk mi ahhoz...”

Az utolsó előtti kísértés, hogy a kísértő elénk áll, és azt mondja: „De ugye látod, hogy Isten nincs itt, én vagyok veled?” Sötét pillanatainkban az a benyomásunk, hogy a kísértő van velünk, és Isten nincs ott. Mit tehet az ember, aki éppen, amikor valami sötétség borul rá, és az a tapasztalatunk: „Én vagyok itt, én vagyok veled, és én tudok is neked segíteni. Én meg tudom neked mondani, hogy mit érdemes csinálni. Mert hát, higgyél nekem, mert én ezt jól látom.” Hogy az ember, aki azt éli át, a kísértő van vele, nem az Isten, a szó szoros értelmében, mintha Isten nem lenne itt, a kísértővel meg éppen beszélek. Hogy az ember egyszer csak fölismeri, hogy vannak olyan helyzetek, amikor én azt élem át, hogy az Isten talán nincs velem, vagy nincs mellettem, ezek mindig olyan helyzetek, amelyekben én lehetek Isten mellett, és én lehetek Istennel. Ezek kivétel nélkül mind ilyen helyzetek, hogy az ember egyszer csak átélheti, hogy Istennek felnőtt gyermeke, és egy kölcsönös szeretet kapcsolatban az néha úgy van, hogy Isten mellettem van és velem van, néha meg úgy, hogy én vagyok Isten mellett, és én vagyok Istennel. És hogy ez az, amikor valósággá lesz, hogy mit jelent, hogy „Istenem, én hiszek benned.” Hogy amikor azt mondja az ember: „Én benned hiszek.”, az nem azt jelenti, hogy Istennek kell mindig énvelem és mellettem lennie, ahogy én ezt átélem éppen, hanem annak az átélésének is van ideje, hogy „Uram, lehet, hogy egyáltalán nem tapasztalok abból semmit sem, hogy te mellettem, vagy velem lennél, de azt igen, hogy én most melletted vagyok, és hogy veled vagyok, és hogy tudom, hogy hol akarok lenni.”

Az Isten nekünk már nagyon sokat bizonyított, és magunk között szólva, a kísértő a sátán is. Isten már régen bizonyította nekem, hogy ő kicsoda. Éppen most kért meg engem arra, hogy most én bizonyítsam azt, hogy hiszek benne. Válaszolni akarok az Istennek. Amen.